Lietas Nr. A420142215
Lietas arhīva Nr. A42-01422-15/18

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2015.gada 18.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese A.Zariņa,

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR" pārstāvei Elīnai Žiganovai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Baltijas Biroju Serviss" pieteikumu par Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR" 2014.gada 15.decembra lēmuma Nr.1-9/992 atzīšanu par prettiesisku un zaudējumu atlīdzību 11 406,50 *euro* apmērā.

Aprakstošā daļa

[1] Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūts „BIOR" saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 8.^{2} panta ceturto daļu Iepirkumu uzraudzības biroja mājas lapā 2014.gada 7.oktobrī publicēja paziņojumu par plānoto līgumu atklātam konkursam „Drukas iekārtu apkope, remonts un drukas izejmateriālu piegāde un uzpilde" (id.Nr.BIOR2014/49) (turpmāk arī – iepirkums).

[2] Ar Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR" 2014.gada 15.decembra lēmumu Nr.1-9/992 pieteicējai paziņots, ka tās piedāvājums ir noraidīts kā nepamatoti lēts, savukārt par uzvarētāju iepirkumā atzīta SIA „Biroja Tehnikas Eksperts". Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējas tehniskajā un finanšu piedāvājumā norādītā cena par kasetes uzpildi un remonta darbu izmaksām vienā stundā satur nepamatoti lēta piedāvājuma pazīmes, jo cena šajās pozīcijās ir būtiski zemāka par citos piedāvājumos norādīto.

[2.2] Nav gūts apstiprinājums, ka pieteicējas piedāvātā cena strīdus pozīcijās segs visas nepieciešamās izmaksas, tajā skaitā, visus obligātos maksājumus saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, kas saistītas ar kasešu uzpildi un remonta darbiem.

[3] 2015.gada 13.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts SIA „Baltijas Biroju Serviss" pieteikums par pārsūdzētā lēmuma atzīšanu par prettiesisku. Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

[3.1] Saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 8.^{2}panta devīto daļu visu pretendentu piedāvājumi ir vērtējami atbilstoši pasūtītāja iepirkumu nolikumam, kā arī ievērojot Publisko iepirkumu likuma 8.^{2}panta piekto daļu. Nolikums nesatur nosacījumus par nepamatoti lētu piedāvājumu.

[3.2] Kasetes uzpildes un remonta darbu izmaksas tika norādītas zemākas, jo pārējās pozīcijās tās tika norādītas lielākas. Ar šādu piedāvājumu un cenu aprēķina metodi, kur vienas pozīcijas izmaksas daļēji ietvertas citās pozīcijās, ir iespējams nodrošināt kvalitatīvu pakalpojumu visā līguma izpildes laikā. Turklāt ne nolikums, ne normatīvie akti neaizliedz pielietot šādu īpašu cenu veidošanas mehānismu.

[3.3] Pieteicēja jau ir sadarbojusies ar pasūtītāju drukas iekārtu apkopes pakalpojumu sniegšanā. Pasūtītājai nav pamata uzskatīt, ka pieteicēja nevarēs izpildīt iepirkuma līgumu.

[3.4] Pieteicējai ir nodarīti zaudējumi 11 406,50 *euro*, tajā skaitā, 11 285,50 *euro* neiegūtās peļņas apmērā, kā arī izdevumi par juridisko palīdzību 121 *euro*.

[4] 2015.gada 17.februārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR" paskaidrojums, kuros iestāde norādījusi, ka pieteikumu neatzīst un lūdz tiesu to noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā minētajiem argumentiem. Papildus paskaidrojumā norādīts turpmāk minētais.

[4.1] Par 0,10 *euro* nav iespējams veikt 25 kilometru garu ceļa posmu (attālums no pieteicēja biroja līdz pasūtītājam un atpakaļ), segt tonera uzpildes materiālu, darbam nepieciešamo instrumentu, darbaspēka, garantijas saistību un citas izmaksas. Turklāt pretendenta, kurš iesniedzis nepamatoti lētu piedāvājumu, atzīšana par uzvarētāju iepirkumā ir nesavienojama ar brīvas un taisnīgas konkurences principiem.

[4.2] Tā kā pārsūdzētais lēmums ir tiesisks, nav pamata zaudējumu atlīdzināšanai.

[5] Pieteicēja uz tiesas sēdi neieradās. Pieteicējai likumā noteiktajā kārtībā un termiņā bija nosūtīta pavēste par tiesas sēdi. Tiesa atzina, ka lietu ir iespējams izskatīt bez pieteicējas klātbūtnes. Tiesas sēdē atbildētājas pārstāve pieteikumu neatzina uz pārsūdzētajā lēmumā un paskaidrojumos tiesai norādīto argumentu pamata.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējusi lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir

nepamatots un noraidāms.

[7] Publisko iepirkumu likuma 2.pants noteic, ka šā likuma mērķis ir nodrošināt iepirkuma procedūras atklātumu, piegādātāju brīvu konkurenci, kā arī vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem, valsts un pašvaldības līdzekļu efektīvu izmantošanu, maksimāli samazinot pasūtītāja risku. Likums paredz pasūtītāja tiesības noraidīt nepamatoti lētu piedāvājumu. Publisko iepirkumu likuma 48.panta pirmā daļa noteic, ja piedāvājums konkrētam publiskam būvdarbu, piegādes vai pakalpojumu līgumam ir nepamatoti lēts, pasūtītājs pirms šā piedāvājuma iespējamās noraidīšanas rakstveidā pieprasa detalizētu paskaidrojumu par būtiskajiem piedāvājuma nosacījumiem. Tātad publiskā iepirkuma procedūras mērķis ir nodrošināt citstarp brīvu konkurenci pretendentu vidū, kā arī pasūtītājam iegūt izdevīgāko piedāvājumu, lai tiktu efektīvi izmantoti līdzekļi. Savukārt likuma 48.pants paredz automātiski neatteikties no tādiem piedāvājumiem, kuri pirmajā mirklī var šķist nenopietni, jo tajos ir pārāk zema piedāvātā cena. Pasūtītājam pirms šāda lēmuma pieņemšanas ir jānoskaidro, kā piedāvātā cena tiek pamatota. Minētais atbilst publiskā iepirkuma jēgai un mērķim, proti, gan brīvai pretendentu konkurencei, gan pasūtītāja interesēm uz izdevīgāko (tostarp lētāko) piedāvājumu *(sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2013.gada 19.decembra sprieduma lietā Nr.374/2013 7.punktu)*.

Pienākums pārbaudīt piedāvājuma nopietnību rodas, ja pastāv šaubas par tā uzticamību, un 48.panta galvenais mērķis ir ļaut pretendentam izmantot šo procedūru, dodot iespēju pamatot sava piedāvājuma līmeni, kas šķiet nepamatoti lēts *(sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2014.gada 16.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-179/2014 5.punktu)*.

Turklāt Augstākā tiesa savos nolēmumos Publisko iepirkumu likuma 48.pantu konsekventi ir piemērojusi arī tajos iepirkumos, kas tiek organizēti Publisko iepirkumu likuma $8.^1$ un $8.^2$panta kārtībā. Nepamatoti lētu piedāvājumu pārbaudes procedūra ir vajadzīga, lai publiskā iepirkuma līguma slēgšanā panāktu reālu konkurenci, nodrošinātu, ka piedāvājumu konkurencē piedalās nopietni un īsti piedāvājumi, kurus reāli var izpildīt, neapdraudot pasūtītāja efektīvu darbību *(sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2014.gada 9.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-134/2014 5.punktu, 2014.gada 15.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-24/2014 6.punktu)*.

[8] Konkrētajā gadījumā iestādei pamatoti radās šaubas par pieteicējas piedāvājumā norādīto cenu pamatotību divās pozīcijās – kasetes uzpilde un remonta darbu izmaksas. Pieteicējas cena par remonta darbiem bija vismaz desmit reizes mazāka kā pārējiem pretendentiem, bet kasetes uzpildes cena – pat simts reizes mazāka. Arī pašas pieteicējas iepriekš minētās cenas līdzīgos iepirkumos būtiski atšķirās no konkrētajā iepirkumā norādītajām *(lietas 55., 91.lapa)*. Ievērojot milzīgās cenu atšķirības, pasūtītāja saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 48.pantu lūdza pieteicējai sniegt skaidrojumu par piedāvājumā norādīto cenu veidošanos *(lietas 25.lapa)*. Vienlaikus pasūtītāja lūdza arī iesniegt dokumentus, kas pamatotu šādu cenu rašanos, piemēram, līgumus ar preču ražotājiem.

Pieteicēja 2014.gada 10.novembra atbildes vēstulē norādīja, ka cenas ir pamatotas un patiesas. Cenas tika veidotas, ņemot vērā visas konkursā redzamās preču un pakalpojumu pozīcijas kopā. Pieteicēja izveidoja cenas ar procentuāli lielāku uzcenojumu daļai no redzamajām pozīcijām un procentuāli mazāku uzcenojumu kasetes un remonta darbu pozīcijai *(lietas 26.lapa)*. Pieteicēja arī pieteikumā norādīja, ka tā ir sagatavojusi finanšu piedāvājumu, izmantojot īpašu piedāvājuma un cenu aprēķina metodi, proti, vienas pozīcijas izmaksas ir daļēji ietvertas citās piedāvājuma pozīcijās *(lietas 4.lapa)*.

Tiesa secina, ka pieteicēja gan iestādē sniegtajā vēstulē, gan pieteikumā tiesā ir atzinusi, ka tās piedāvājumā iekļautā cena divās no trim pozīcijām nav patiesa. Pieteicēja izmaksas par kasetes uzpildi un remonta darbiem ir iekļāvusi trešajā pozīcijā – alternatīva ražotāja kasete. Pieteicējas rīcība, iekļaujot vienas piedāvājuma pozīcijas izmaksas otrā, nav pieļaujama, tā pārkāpj brīvas konkurences un vienlīdzīgas attieksmes principu. Ja piedāvājuma iesniedzējs atsevišķās pozīcijās nenorāda visu izmaksu apjomu, iekļaujot tās citā piedāvājuma izmaksu pozīcijā, objektīva piedāvājuma cenu salīdzināšana nav iespējama. Ja tiesa akceptētu pieteicējas aprakstīto „īpašo cenu aprēķināšanas metodi", tas novestu pie absurda un ar publisko iepirkumu principiem nesavietojama rezultāta, proti, uzvarētu pretendents, kura piedāvātā pakalpojuma kopējā cena ir ne vien vislielākā, bet pat būtiski pārsniedz pārējo pretendentu piedāvātās cenas *(lietas 52.lapa)*.

[9] Ievērojot minēto, pārsūdzētais lēmums ir tiesisks. Secīgi arī pieteicējas pakārtotais prasījums par zaudējumu atlīdzinājumu saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 7.panta pirmo daļu nav pamatots, jo nav konstatējams administratīvā akta prettiesiskums.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 253.panta ceturto daļu, Publisko iepirkumu likuma $8.^2$ panta astoņpadsmito daļu, tiesa

nosprieda

Noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Baltijas Biroju Serviss" pieteikumu par Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR" 2014.gada 15.decembra lēmuma Nr.1-9/992 atzīšanu par prettiesisku un zaudējumu atlīdzību 11 406,50 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Zariņa